

Hässelby strandbad 1913 - där nytt möter gammalt

Den 13 juli 1913 blev Gertrud Nilsson korad till "Venus Hesselby". Hässelby Strandbad var ganska nyöppnat för säsongen och just den här dagen hölls en skönhetstävling där. Dagarna innan hade arrangörerna annonserat i tidningarna. Nu hade "tusentals" åskådare betalat inträde till badet för att följa tävlingen, samtidigt som "kinematografapparaten" förevigade det hela. Så står det i alla fall i ett bevarat tidningsurklipp ur Aftonbladet från dagen efter.

"Söderamisarna och deras bönor i simkostymer tillåtos dansa one step på dansbanan" efter prisutdelningen och skribenten "vet ej om man skall medlidsamt le eller voja sig" över den nya tidens ungdomskultur. Tönen i artikeln är bitvis rent förfärad.

"Hesselby strandbad har haft sin första stora dag – men gud bevara oss för att vara med om flera av den sorten. Så svettigt var på de fullpackade båtarna ut och in och så underkl[a]ssigt, halvt naivt, halvt fräckt, utvecklade sig det s. k. badlivet åtminstone under gårdagen."

Badet stod för någonting nytt i Stockholm, och i sin egen tid. Detta var nämligen Stockholms första gemensamhetsbad, ett ställe där det var tillåtet för män och kvinnor att bada tillsammans. Detta nya sågs som omoraliskt av en del och badet hade blivit kritiserat redan innan skönhetstävlingen. Det bara i skånska Mölle

som det fanns något liknande inom Sveriges gränser.

För Aftonbladet var det nytt, främmande, otäckt och otänkbart med ett bad där kvinnor och män badar tillsammans, klädda i simkostymer. För Gertrud Nilsson var det säkert också nytt, men också roligt, spännande och kanske självklart. Vi brukar tala om ungdomskultur som ett 1950-talsfenomen, men frågan är om inte "söderamerikanerna" och deras "bönor" i Hässelby agerade förtrupp till historiens första generation tonåringar. På strandbadet möter vi också en generation unga som gör revolt mot gammal moral, gamla nöjen och gammal kultur. Några förfasas, andra omfamnar den. En tredje lär ha tjänat en skaplig hacka på att skeppa badsugna "söderamisar" till Hässelby och ta inträde till skönhetstävlingen.

Stockholmskällan drivs av Stockholms stad. Sidan är resultatet av ett samarbete mellan utbildningsförvaltningen, Stadsmuseet, Medeltidsmuseet, Stadsarkivet och Stadsbiblioteket och drivs i samverkan med Kungliga biblioteket, Stockholms företagsminnen, Spårvägmuseet och Riksarkivet. Stockholmskällan består av en databas med nästan 30000 fotografier, kartor, trycksaker, böcker, ritningar, filmer, texter, ljudfiler, föremål, konstverk och litteraturtips med anknytning till Stockholm. Stockholmskällans primära uppdrag är att tillgängliggöra Stockholms kulturarv för stadens skolor. Syftet är att materialet ska kunna användas i historie- och svenskundervisning, men även i andra samhällsorienterande eller estetiska ämnen.